

מקורות ללימוד

מגיזת אסתך פרק ט', פסוקים כ-כ"ג

כ ויכתב מרדכי, את-הדברים האלה; וישלח ספרים אל כל היהודים, אשר בכל-מדינות המלך אחשורוש הקרובים, ורחוקים. כא לקים, עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר, ואת יום-חמשה עשר בו: בכל שנה, ושנה. כב כימים, אשר-נחו בהם היהודים מאיביהם, וחדש אשר נהפך להם מגון לשמחה, ומאבל ליום טוב; לעשות אותם, ימי משתה ושמחה, ומשלח מנות איש לרעהו, ומתנות לאבינים. כג וקבל, היהודים, את אשר-החלו, לעשות; ואת אשר-כתב מרדכי, אליהם.

שאלות לדיון

- איזו תחושה אמורה להתעורר במי שמקיים את המנהגים המוצעים המגילה? ?
- היהודים מתוארים כ-'קרובים ורחוקים', וגם כמי שצריכים לנוח מהמאבק באויב. כיצד משלוח מנות ומתנות לאביונים קשורים לתיאורים אלו? ?

רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה, פרק ב הלכה יז

מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעדתו ובשלוח מנות לרעיו. שאין שם שמחה גדולה ומפארה אלא [יותר מ...] לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים.

שאלות לדיון

- מהי מצוות החג החשובה ביותר לדעת הרמב"ם? מדוע זו המצווה החשובה ביותר לדעתו? ?
- מהי מטרת המצווה? ?
- מדוע לחגוג כך את פורים? ?

ראובן לוין חבר קיבוץ בית-השיטה

לוין סבר שמשלוח מנות הוא מנהג שנולד בקהילות יהודיות בגולה [בחוץ לארץ] שנדרשו להגן על עצמן [כשאינן צבא, וכשאנחנו לא חיים במדינה עצמאית]. המנהג היה דרך לבטא את האחריות של היהודים זה לזה ואת הקשר ביניהם: "החובה הראשונה [החובה הכי חשובה בפורים] - מתנות איש לרעהו: היסוד הראשון למלחמת הגנה בגולה: אחוות לוחמים [כולם דואגים ושומרים זה על זה] ולא רווחים פרטיים. כל אחד אחראי לשני, אם אחד יפול, משפחתו בטוחה, כולם אחים ורעים..."

שאלות לדיון

- 2 לוי קושר בין מאמץ היהודים להחזיק מעמד בקהילות קטנות לבין משלוחי המנות. כיצד משלוח המנות עוזר להתגבר על הסכנה?
- 2 האם משלוחי המנות חשובים רק לחברה שנמצאת בסכנה?
- 2 למה כדאי לחלק משלוחי מנות ומתנות לאביונים במדינת ישראל כיום?
- 2 חישובו על סביבתכם הקרובה והרחוקה. למי היה ממליץ הרמב"ם לשלוח משלוח מנות השנה, כך שיבטא את ייעודו? למי היה ראובן לוין שולח? מדוע? האם הם היו מעדיפים משלוח מנות או מתנות לאביונים? מה חשוב יותר לדעתכם?

